

Sygn. akt: III U 1805/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Załęska-Bartkowiak
Protokolant:	sekretarz sądowy Emilia Kowalczyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 kwietnia 2014 r. w O.

sprawy z odwołania T. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania T. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 07.11.2013r. **znak** (...)

orzeka:

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 07.11.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił T. O. prawa do emerytury.

T. O. wniósł odwołanie od tej decyzji. Stwierdził, że jest przekonany, iż zgromadził odpowiedni staż pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że T. O. nie spełnia warunków do przyznania emerytury, o których mowa w art.28 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż zamiast 20 lat okresu składkowego i nieskładkowego zgromadził jedynie 16 lat, 1 miesiąc i 13 dni.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od dnia 07.06.1987r. do dnia 28.02.1995r. ZUS wypłacał T. O. rentę inwalidzką. Następnie ZUS uznał T. O. za zdolnego do pracy i odmówił mu prawa do renty na dalszy okres. T. O. odwołał się od tej decyzji. Sąd Wojewódzki w Warszawie wyrokiem z dnia 05.09.1995r. w sprawie XIII U 682/95 oddalił odwołanie T. O..

Następnie T. O. wystąpił do Prezesa KRUS z wnioskiem o przyznanie mu renty rolniczej. Renta taka została mu przyznana i była wypłacana przez okres od dnia 31.05.2001r. do dnia 31.07.2013r.

Decyzją Prezesa KRUS z dnia 04.07.2013r. przyznano T. O. prawo do emerytury rolniczej od dnia 01.08.2013r. Przy ustalaniu prawa do tej emerytury zaliczono T. O. następujące okresy pracy w gospodarstwie rolnym, okresy opłacania składek na Fundusz Emerytalny Rolników, a następnie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników: 01.05.1964r.-04.11.1973r., 18.09.1980r.-31.12.1982r., 01.01.1983r.-31.12.1988r. i 01.01.1995r.-30.06.2001r. (k.20 a.s.).

W dniu 28.06.2013r. T. O. złożył w Oddziale ZUS wniosek o emeryturę. ZUS dokonał obliczenia okresów składkowych i nieskładkowych, które zgromadził T. O.. Do okresów tych nie zaliczył jako okresów uzupełniających pracy w gospodarstwie rolnym, albowiem okresy te zostały zaliczone przy ustalaniu prawa do renty rolniczej, a następnie emerytury rolniczej.

Decyzją z dnia 30.08.2013r. ZUS przyznał T. O. prawo do emerytury. ZUS obliczył bowiem, że T. O. zgromadził 16 lat, 1 miesiąc i 13 dni okresów składkowych i nieskładkowych i dodał do tego okres przebywania T. O. na rencie inwalidzkiej od dnia 07.06.1987r. do dnia 28.02.1995r. Decyzję tę przesłał do KRUS celem wydania decyzji stwierdzającej prawo lub brak prawa do wypłaty świadczeń w zbiegu. W konsekwencji – decyzją ZUS z dnia 23.09.2013r. ZUS podjął wypłatę emerytury od dnia 01.07.2013r. jako świadczenia korzystniejszego.

T. O. odwołał się od decyzji ZUS z dnia 30.08.2013r. oraz z dnia 23.09.2013r., kwestionując wysokość emerytury. W wyniku tego ZUS dokonał ponownej analizy dokumentów i uznał, że błędnie zaliczył T. O. do stażu okres pobierania renty inwalidzkiej od dnia 07.06.1987r. do dnia 28.02.1995r. Wobec powyższego jego staż pracy został wyliczony na 16 lat, 1 miesiąc i 13 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Ponieważ podstawą ubiegania się przez T. O. o emeryturę jest art.28 w/w ustawy, który wymaga zgromadzenia stażu w rozmiarze 20 lat – ZUS ostatecznie zaskarżoną decyzją uchylił decyzje z dnia 30.08.2013r. oraz z dnia 23.09.2013r. i odmówił T. O. prawa do emerytury.

Sąd zważył, co następuje:

T. O. urodził się dnia (...) Zatem podstawą ubiegania się przez niego o prawo do emerytury może być **art.27** lub **art.28** ustawy **o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń** (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz.1440 ze zm.).

Wobec powyższego T. O., aby otrzymać prawo do emerytury w oparciu o **art.27** w/w ustawy winien wykazać, że ukończył 65 lat i 2 miesiące oraz zgromadził 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Natomiast w myśl **art.28** w/w ustawy - ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r., którzy nie osiągnęli okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w art. 27 ust. 1 pkt 2, przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnęli wiek emerytalny, o którym mowa w art. 27 ust. 2 i 3;
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla mężczyzn.

W przedmiotowej sprawie T. O. wykazywał przynajmniej 20-letni staż pracy, o którym mowa w art.28 w/w ustawy. Spór sprowadzał się do rozstrzygnięcia, jaki staż zgromadził T. O., a w szczególności – czy zachodzą podstawy do zaliczenia do tego stażu okresu pobierania przez odwołującego renty inwalidzkiej od dnia 07.06.1987r. do dnia 28.02.1995r.

Podstawą do zaliczenia okresu pobierania renty jest **art.10a ust.1** w/w ustawy. Zgodnie z tym przepisem - przy ustalaniu prawa do emerytury na podstawie art. 26b, 27 i 28 osoby, która utraciła prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przysługującej z Funduszu z powodu odzyskania zdolności do pracy, uwzględnia się również okresy

pobierania tej renty, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7 i 10, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Zdaniem Sądu w niniejszej sprawie nie zachodziły podstawy do zaliczenia w/w okresu przy ustalaniu prawa do emerytury T. O..

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że ustawodawca w art.10a w/w ustawy posługuje się zwrotem „renty z tytułu niezdolności do pracy przysługującej z Funduszu”. T. O. pobierał rentę inwalidzką w okresie od dnia 07.06.1987r. do dnia 28.02.1995r. przyznaną w oparciu o ustawę z dnia 14.12.1982r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz.267). Renty inwalidzkie stały się z mocy prawa rentami z tytułu niezdolności do pracy dopiero z dniem 1 września 1997r. na mocy art.11 ust. 3 ustawy z dnia 28 czerwca 1996r. o zmianie niektórych ustaw o zaopatrzeniu emerytalnym i o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. Nr 100, poz. 461). W tej dacie odwołujący nie był już uprawniony do świadczenia rentowego. Do rent inwalidzkich, do których prawo ustało przed dniem 1 września 1997r. przepisy ustawy o emeryturach i rentach nie nawiązują. Odwołujący nie pobierał przysługującej z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych renty z tytułu niezdolności do pracy, zatem prawa tego nie mógł utracić i już tylko z tego względu okres otrzymywania renty inwalidzkiej nie może zostać uwzględniony do stażu ubezpieczeniowego. Nie można bowiem tej renty uznać za „rentę z tytułu niezdolności do pracy przysługującej z Funduszu”, czego wymaga art. 10a w/w ustawy, gdyż renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych: tj. funduszu rentowego lub wypadkowego, powołanego z dniem 1 stycznia 1999r. dla realizacji zadań z zakresu ubezpieczeń społecznych na mocy art.51 i następnych ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.). Użyte w art. 10a w/w ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. określenie Fundusz zgodnie z art. 4 pkt 3 tej ustawy oznacza Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, o którym mowa w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych. Przedstawiona powyżej wykładnia pojęcia „renta z tytułu niezdolności do pracy przysługującej z Funduszu”, o którym mowa w art. art. 10a w związku z art. 4 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS prezentowana jest także w orzecznictwie Sądu Najwyższego (wyrok SN z dnia 24 lutego 2010r. sygn. II UK 208/09).

Tym samym oznacza to, że okoliczność, iż odwołujący bezpośrednio przed uzyskaniem powszechnego wieku emerytalnego przebywał na rencie rolniczej, pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Renta rolnicza także bowiem nie jest „rentą z tytułu niezdolności do pracy przysługującej z Funduszu”. Z tych samych zatem względów nie może być zaliczona do stażu na mocy art.10a w/w ustawy.

Niezależnie od tego ustalenia Sąd uznał, że art.10a w/w ustawy nie ma zastosowania do osoby, która utraciła prawo do renty 19 lat przed uzyskaniem powszechnego wieku emerytalnego. Sąd podzielił bowiem pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 8 lutego 2007 r. (III AUa 829/06 ,Lex nr 339735), że ratio legis omawianego przepisu - to umożliwienie spełnienia przesłanki stażowej osobie, która przez długi okres pobierała rentę z FUS, a po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego odzyskała zdolność do pracy, przez co, z powodu wcześniejszego przebywania na rencie, nie spełnia warunku posiadania wymaganej ilości okresów (składkowych i nieskładkowych) i warunku tego nie ma już szans spełnić. Przepis ten nie znajdzie zatem zastosowania w stosunku do osoby, która nie pobierała renty z Funduszu, jak również odzyskała zdolność do pracy przed osiągnięciem wieku emerytalnego 60/65 lat.

Taki pogląd znajduje potwierdzenie w interpretacji tego przepisu dokonanej przez Sąd Najwyższy z dnia 25.02.2008r. (I UK 232/07), który stwierdził, że przy ustalaniu prawa do emerytury na podstawie art. 10a ust. 1 w/w ustawy uwzględnia się okresy pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, jeżeli odzyskanie zdolności do pracy nastąpiło po osiągnięciu wieku emerytalnego (co najmniej 60 lat dla kobiety i co najmniej 65 dla mężczyzny). Sąd Najwyższy w uzasadnieniu tego wyroku wskazał, że wykładnia językowa art. 10a w/w ustawy prowadzi do wniosku, że przewidziana w nim możliwość uwzględniania w uprawniającym do emerytury stażu ubezpieczeniowym okresów pobierania renty odnosi się do sytuacji, gdy zainteresowana osoba, pomimo legitymowania się powszechnym wiekiem emerytalnym, traci prawo do dalszego pobierania świadczenia z ubezpieczenia społecznego. Gdyby chodziło o uwzględnianie przy ustalaniu prawa do emerytury okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, do której prawo zostało

utrącone w poprzedzającym datę złożenia wniosku o emeryturę „bliżej nieokreślonym czasie przeszłym”, nie byłoby racjonalnego uzasadnienia dla odmowy uwzględniania w uprawniającym do emerytury stażu ubezpieczeniowym okresu pobierania świadczenia rentowego tym osobom, które osiągnęły powszechny wiek emerytalny i nadal zachowują prawo do świadczenia rentowego z uwagi na nieodzyskanie zdolności do pracy. W takiej sytuacji okres pobierania renty byłby w istocie okresem uwzględnianym przy ustalaniu prawa do świadczenia emerytalnego w każdym przypadku osiągnięcia przez zainteresowaną osobę powszechnego wieku emerytalnego i złożenia wniosku o emeryturę. Sąd Najwyższy skonkludował wobec powyższego, że należy zatem uznać, że art. 10a ustawy o emeryturach i rentach odnosi się do tej grupy osób, które pomimo osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego nie mogą nadal pobierać świadczenia z ubezpieczenia społecznego, gdyż wskutek odzyskania zdolności do pracy utraciły prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. Dlatego okresy pobierania tej renty podlegają w przypadku tych osób uwzględnieniu przy ustalaniu okresów, od których zależy nabycie uprawnień emerytalnych.

Sąd orzekający w przedmiotowej sprawie w całości podziela ten pogląd. W konsekwencji oznacza to, że T. O. nie można doliczyć do stażu pracy okresu, gdy pobierał rentę inwalidzką tj. okresu od dnia 07.06.1987r. do dnia 28.02.1995r. Należy bowiem mieć na uwadze, że okres pobierania tej renty zakończył się 19 lat temu. Natomiast powszechny wiek emerytalny odwołujący uzyskał dopiero w 2013r. Odwołujący nie jest zatem osobą, która utraciła po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego odzyskała zdolność do pracy.

Na marginesie podnieść należy, że brak jest także podstaw do wzbogacenia okresów składkowych i nieskładkowych odwołującego o inne okresy. ZUS zaliczył bowiem T. O. wszystkie okresy pracy, które odwołujący wykazał przez ZUS-em. Wobec powyższego do okresów składkowych ZUS zaliczył T. O.:

- zatrudnienie w (...) w P. od dnia 15.03.1968r. do dnia 17.03.1969r. Początek tego okresu wynika z zapisu w legitymacji ubezpieczeniowej na str.82, a końcowa data wynika z zapisu w legitymacji na str.7;

- zatrudnienie w (...) w P. od dnia 07.04.1970r. do dnia 23.05.1971r. i od dnia 14.11.1972r. do dnia 09.02.1973r. Okresy te wynikają ze świadectwa pracy (k.11 a.e.);

- zatrudnienie w W.P.R.I. (...) w W. od dnia 16.02.1973r. do dnia 14.07.1973r. Okres ten wynika z zapisu w legitymacji ubezpieczeniowej na str.82 i 83;

- zatrudnienie w (...) w P. od dnia 05.11.1973r. do dnia 27.07.1986r. i od dnia 01.11.1986r. do dnia 06.06.1987r. Okres ten wynika ze świadectwa pracy (k.23 a.e.), przy czym w okresie od dnia 28.07.1986r. do dnia 31.10.1986r. odwołujący przebywał na urlopie bezpłatnym, co wynika z pisma pracodawcy (k.27 a.e.).

Łącznie okresy te wynoszą 16 lat, 1 miesiąc i 13 dni okresów składkowych. Poza wymienionymi wyżej okresami T. O. nie wskazał w kwestionariuszu dotyczących okresów składkowych i nieskładkowych (k.3 a.e.) organowi rentowemu żadnych innych okresów, w których świadczył pracę. Nie złożył też na tę okoliczność żadnych innych poza wymienionymi powyżej dokumentów, z których wynikałby fakt zatrudnienia w innych okresach. Jeśli zatem odwołujący widzi możliwość wykazania, że pracował także w innych okresach, to może ponowić wniosek o emeryturę z jednoczesnym wykazaniem tych okresów.

Jedynie na marginesie podnieść należy, że nie ma podstaw do zaliczenia odwołującemu okresu pracy w gospodarstwie rolnym i podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, gdyż wszystkie te okresy zostały mu zaliczone przy ustalaniu prawa do renty rolniczej i emerytury rolniczej. Natomiast w myśl art.10 ust.3 w/w ustawy – okresów tych nie uwzględnia się, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty, na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Mając to wszystko na uwadze Sąd uznał, że brak jest podstaw do przyznania T. O. prawa do emerytury, albowiem nie spełnił on warunku z art.28 w/w ustawy, gdyż nie wykazał przynajmniej 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Sąd uznał także, że zachodziły podstawy do uchylenia decyzji z dnia 30.08.2013r. i z dnia 23.09.2013r., w których przyznano T. O. prawo do emerytury. Zostały bowiem ujawnione okoliczności istniejące przed wydaniem tych decyzji, które miały wpływ na prawo do tego świadczenia. Zostały zatem spełnione przesłanki z art.114 ust.1 w/w ustawy. W orzecznictwie dominuje pogląd, że decyzja organu rentowego nie ma przymiotu powagi rzeczy osądzonej, co oznacza, że organ rentowy może podważyć swoją błędną decyzję przyznającą świadczenie „nabyte”, pomimo niespełnienia ustawowych warunków powstania uprawnień do emerytury.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy oddalił odwołanie na mocy **art.477¹⁴§1 kpc.**